

Hotărâri și decizii CEDO împotriva României în anul 2020

Potrivit ultimului raport de activitate¹ al Curții Europene a Drepturilor Omului, la 31 decembrie 2020, Curtea avea înregistrate pe rolul său 7561² de cereri îndreptate împotriva României, cereri aflate în diverse etape procedurale: 59 declarate admisibile (reprezentând 1% din numărul total); 150 din categoria VI-VII aflate în fața unui judecător unic sau unui Comitet (2%); 1128 din categoria I-V în așteptarea primei examinări în fața unei Camere sau a unui Comitet (15%); 2266 comunicate guvernului român (30%); 3958 în așteptarea unei acțiuni a guvernului (52%). Astfel, România se află pe locul 4 din cele 47 de țări ale Consiliului Europei, după Federația Rusă, Turcia și Ucraina, și la distanță mare de următoarea clasată, Italia.³

Din 1959 până în 2020, Curtea a pronunțat un număr de 1578 de hotărâri împotriva României, împărțite astfel: 1393 în care s-a constatat încălcarea a cel puțin unui articol din Convenția europeană a drepturilor omului; 77 în care concluzia Curții a fost de neîncălcare a vreunui articol; 38 în care s-a luat act de soluționarea amiabilă dintre guvern și reclamant; 70 reprezentând alte hotărâri. Și aici România ocupă un fruntaș loc 5, în urma Turciei, Federației Ruse, Italiei și Poloniei și devansând Ucraina.

În ceea ce privește anul 2020, Curtea a pronunțat 82 de hotărâri (privind 348 de cereri), constatând:

- a) încălcarea a cel puțin unui articol din Convenție - **64**;
- b) neîncălcarea niciunui articol - **15**;
- c) soluționare amiabilă - **2**;
- d) alte hotărâri - **1**.

În funcție de articolul din Convenție încălcat, hotărârile de condamnare se prezintă astfel:

- a) art. 2 (dreptul la viață) - **8**;
- b) art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) - **10**;
- c) art. 5 (dreptul la libertate și siguranță) - **1**;
- d) art. 6 (dreptul la un proces echitabil) - **14**;
- e) art. 7 (nicio pedeapsă fără lege) - **1**;
- f) art. 6 (neexecutare) - **2**;
- g) art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) - **10**;
- h) art. 9 (libertatea de gândire, de conștiință și de religie) - **2**;
- i) art. 10 (libertatea de exprimare) - **4**;
- j) art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) - **3**;

¹ Raportul a fost publicat la 28 ianuarie 2021 și poate fi accesat [aici](#).

² Numărul cererilor este mai mare dacă sunt luate în calcul și cele pentru care formularul completat corespunzător nu era încă primit de Curte.

³ Numărul cererilor pendinte împotriva României reprezintă aprox. 12% din numărul total al cererilor; pentru detalii, a se vedea raportul de activitate citat.

- k) art. 14 (interzicerea discriminării) - 2;
- l) art. 1 din Protocolul nr. 1 (protecția proprietății) - 13;
- m) art. 4 din Protocolul nr. 7 (dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori) - 2;
- n) alte articole ale Convenției - 1.

Cauze importante pronunțate de Curte împotriva României în anul 2020

Ciupercescu împotriva României (nr. 3)⁴

(7.01.2020, cererile nr. 41995/14 și 50276/15)

încălcarea art. 3 (condiții de detenție)

neîncălcarea art. 8 (respectarea vieții de familie)

Reclamantul, condamnat definitiv la pedeapsa cu închisoarea și, la momentul formulării cererii către Curte, deținut la Penitenciarul Jilava, s-a plâns, în temeiul art. 3 din Convenție⁵, cu privire la condițiile inumane de detenție din două penitenciare.

Invocând art. 8, reclamantul s-a mai plâns de faptul că dreptul său la respectarea vieții private și de familie a fost încălcat prin imposibilitatea de a comunica online cu soția care locuia în Italia.

Cu privire la primul capăt de cerere, Curtea a observat că, în perioada care a urmat recunoașterii de către instanțele naționale a faptului că reclamantului i-a fost încălcat spațiul vital, acesta a fost plasat în celule în care avea la dispoziție mai mult de 4,9 mp de spațiu personal. Cu toate acestea, nu se poate considera că măsura respectivă a remediat situația în perioada în care reclamantul a fost deținut în condiții inadecvate.

În ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 8, Curtea a reținut că acest articol din Convenție nu poate fi interpretat ca fiind garant al dreptului deținuților de a comunica cu lumea exterioară prin intermediul mijloacelor de comunicare online, mai ales în cazul în care alte mijloace de comunicare sunt disponibile și adecvate. Totuși, chiar și în cazul adoptării unui cadru legislativ în acest sens - art. 66 din Legea nr. 254/2013 -, nimic nu îl împiedica pe reclamant să mențină contactul cu soția sa prin mijloace de comunicare alternative în lipsa temporară a unui cadru juridic și infrastructural adecvat care să îi permită să comunice online.

D. și alții împotriva României⁶

(14.01.2020, cererea nr. 75953/16)

neîncălcarea art. 2 (dreptul la viață) și art. 3 (tratamente inumane)

încălcarea art. 13 (dreptul la un recurs efectiv)

Cauza a avut ca obiect cererea formulată de reclamantii M.D., resortisant irakian, fosta sa soție și cei 3 copii ai cuplului, cerere prin care au susținut că expulzarea lui M.D. în Irak, decisă în urma unui proces penal, calificat de către reclamantii ca inechitabil, l-ar expune pe M.D. la moarte și la

⁴ Disponibilă [aici](#).

⁵ Convenția europeană a drepturilor omului poate fi accesată [aici](#). Dacă nu se menționează diferit, orice trimitere la articole în materialul de față se prezumă că este făcută la articolele din Convenție.

⁶ Disponibilă [aici](#).

tratamente inumane și ar aduce o atingere nejustificată vieții lor private și de familie; reclamantul a criticat, de asemenea, lipsa unei căi de atac efective pentru examinarea riscurilor în caz de expulzare și pentru suspendarea acestei căi de atac.

În ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 2 și 3 din Convenție, Curtea a reținut că elementele de probă prezentate au demonstrat că reclamantul avea o relație normală cu autoritățile țării sale, din moment ce acestea i-au eliberat, la cerere, un document care să demonstreze că nu a fost nici căutat, nici urmărit penal în Irak și că nu avea legături cu grupări militare sau teroriste. Prin urmare, atunci când au considerat că reclamantul nu a dovedit că era expus unui risc real din cauza situației sale individuale în cazul întoarcerii în Irak, instanțele interne nu au impus reclamantului o sarcină a probei extrem de grea. Acesta, de altfel, nu a susținut că a întâmpinat dificultăți deosebite în obținerea probelor. Întrucât analiza efectuată de instanțele naționale a fost, de asemenea, motivată și nearbitrară, Curtea a considerat că nu este necesar să o repună în discuție. În concluzie, nu au existat motive serioase pentru a considera că reclamantul, dacă va fi returnat în Irak, se va confrunta cu un risc real de a fi supus unui tratament contrar art. 2 și 3 din Convenție.

Cu privire la capătul de cerere întemeiat pe art. 13, Curtea a subliniat că expulzarea care are consecințe contrare art. 2 și 3 trebuie să facă obiectul unei examinări atente de către o instanță națională. În acest caz, caracterul efectiv impune ca persoana în cauză să poată exercita o cale de atac suspensivă de executare de drept. Din elementele prezentate Curții nu a reieșit că cererea de azil și contestația la executarea pedepsei complementare au un efect suspensiv în dreptul român în ceea ce privește un capăt de cerere precum cel invocat de reclamant.

Alexandru Marian Iancu împotriva României⁷

(4.02.2020, cererea nr. 60858/15)

neîncălcarea art. 6 (instanță imparțială)

Cauza a avut ca obiect susținerile reclamantului potrivit căreia un judecător care a fost implicat în condamnarea lui în două seturi de proceduri conexe nu poate fi imparțial.

Împotriva reclamantului au fost inițiate două seturi de proceduri penale privind infracțiuni cu caracter financiar, toate comise în aceeași perioadă. În timpul desfășurării celui de-al doilea set de proceduri, dosarul din primul caz a fost conexat cu cel din al doilea caz, de vreme ce existau probe comune pentru ambele cazuri. Reclamantul a fost condamnat în ambele procese. Condamnările sale au fost menținute în apel de un complet de doi judecători. Unul dintre judecători a făcut parte din ambele complete.

Analizând faptele din speță, Curtea nu a fost convinsă că judecătorul a arătat o prejudecată personală împotriva reclamantului în cadrul celui de-al doilea proces și nu a considerat că au existat motive obiective pentru preocupările reclamantului cu privire la imparțialitatea judecătorului. Acesta din urmă a încercat să se retragă din dosar, în mare parte ca măsură de precauție și nu din cauza vreunei îndoieli reale asupra prejudecății. Mai mult, cererea sa de retragere a fost respinsă printr-o decizie temeinic motivată.

⁷ Disponibilă [aici](#).

Dincolo de presupusa similaritate dintre cele două seturi de proceduri, comportamentul judecătorului în primul set și în cel de-al doilea set al procedurilor nu a justificat în mod obiectiv temerile reclamantului privind imparțialitatea sa. Mai mult, atunci când a respins cererea de abținere, curtea de apel a oferit motive suficiente și relevante în decizia sa, care erau compatibile cu jurisprudența Curții. Îndoielile reclamantului privind imparțialitatea judecătorului care a prezidat completul de judecată care i-a examinat cazul nu puteau fi considerate justificate în mod obiectiv.

Buturugă împotriva României⁸

(11.02.2020, cererea nr. 56867/15)

încălcarea art. 3 (anchetă efectivă)

încălcarea art. 8 (respectarea corespondenței)

În cauză, reclamanta a denunțat lipsa caracterului efectiv a anchetei penale privind actele de violență conjugală la care a pretins că a fost supusă; siguranța sa personală nu a fost asigurată în mod adecvat. Aceasta a criticat, de asemenea, refuzul autorităților de a examina plângerea sa privind violarea secretului corespondenței sale de către fostul soț.

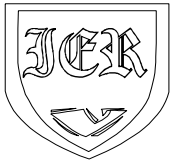
Cu privire la primul capăt de cerere, Curtea a reținut că ancheta autorităților interne nu a abordat faptele în cauză din punctul de vedere al violenței domestice, astfel cum este definită în Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.⁹ Curtea nu a fost convinsă că respectivele concluzii ale judecătoriei aveau efectul disuasiv capabil să prevină un fenomen atât de grav precum violența conjugală. În plus, deși nicio autoritate internă nu a contestat realitatea și gravitatea leziunilor suferite de reclamantă, nu a existat niciun element al anchetei care să permită identificarea persoanei răspunzătoare. Prin urmare, chiar dacă cadrul juridic instituit de statul pârât oferea o formă de protecție reclamantei, aceasta a intervenit după actele de violență denunțate și nu a putut remedia deficiențele anchetei.

Cu privire la ancheta referitoare la violarea secretului corespondenței, Curtea a reținut că, atât în dreptul intern, cât și în cel internațional, fenomenul violenței domestice nu este perceput ca fiind limitat doar la acte de violență fizică, ci include, printre altele, violența psihologică sau hărțuirea. În plus, violența cibernetică este recunoscută în prezent ca fiind un aspect al violenței împotriva femeilor și fetelor și se poate prezenta sub diferite forme, între care încălcările informatice ale vieții private, intruziunea în calculatorul victimei și preluarea, partajarea și manipularea datelor și a imaginilor, inclusiv a datelor intime. În contextul violenței domestice, supravegherea cibernetică este adesea efectuată de parteneri intimi. Prin urmare, acte precum supravegherea, accesarea sau păstrarea fără drept a corespondenței partenerului pot fi luate în considerare atunci când autoritățile naționale anchetează acte de violență domestică.

Or, examinarea pe fond nu a avut loc în prezenta cauză. Autoritățile naționale nu au desfășurat acte de procedură pentru a strânge probe pentru a stabili veridicitatea faptelor sau încadrarea juridică a acestora și au dat dovadă de un formalism excesiv, ignorând orice legătură cu actele de violență conjugală pe

⁸ Disponibilă [aici](#).

⁹ Denumită și Convenția de la Istanbul, a fost adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 7 aprilie 2011; a fost ratificată de România la 23 mai 2016 și a intrat în vigoare la 1 septembrie 2016.

care reclamantul le adusesese deja la cunoștință și omițând astfel să ia în considerare diferitele forme pe care le poate lua violența conjugală.

Munteanu împotriva României¹⁰

(11.02.2020, cererea nr. 54640/13)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; drepturi și obligații cu caracter civil; art. 46; executarea hotărârilor)

Cauza a avut ca obiect refuzul, întemeiat pe motive procedurale, de a redeschide un proces civil după ce o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului a constatat o încălcare.

În ceea ce privește susținerea întemeiată pe nerepararea încălcării art. 6 din Convenție constatată de Curte, argumentul invocat de reclamant poate fi înțeles ca o critică a ceea ce acesta consideră a fi o neexecutare a hotărârii Curții în cauza principală. Totuși, acest aspect nu intră în competența Curții, ci mai degrabă în atribuțiile de supraveghere a executării hotărârilor pronunțate de Comitetul de Miniștri în temeiul art. 46.

În ceea ce privește al doilea capăt de cerere al reclamantului, art. 6 § 1 nu se aplică, în principiu, *ratione materiae* unei proceduri pentru redeschiderea unui proces civil în urma constatării unei încălcări de către Curte. La data faptelor, dreptul intern garanta dreptul de a solicita revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive în urma constatării de către Curte a încălcării unui drept prevăzut în Convenție. În cazul în care, într-un astfel de caz, procedura a urmat normele oricărei acțiuni în justiție, obiectul acesteia era în mod expres limitat la stabilirea admisibilității cererii de redeschidere a procedurii. Instanța competentă să examineze cererea de reexaminare avea competențe limitate similare, întrucât nu putea să respingă o astfel de cerere decât pentru motive de inadmisibilitate sau să o accepte și să modifice decizia atacată.

Legislația internă nu considera procedura revizuirii drept o prelungire a procedurii civile inițiale (finalizate), ci limita în mod expres domeniul de aplicare al acesteia la verificarea motivelor de redeschidere a unei cauze și la adoptarea unei decizii separate de admitere sau respingere a cererii de redeschidere. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că cererea reclamantului de reexaminare a deciziei interne în prezenta cauză nu îndeplinea toate criteriile de admisibilitate impuse de lege și a declarat-o inadmisibilă din motive procedurale, fără a reexamina cauza.

Brădățeanu și alții împotriva României¹¹

(11.02.2020, cererea nr. 27189/17)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; proces echitabil)

Cauza a avut ca obiect jurisprudența divergentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care s-au pronunțat hotărâri definitive în litigii privind clauze abuzive ale contractelor de credit denumite în valută străină (franci elvețieni) încheiate de reclamanți cu o bancă comercială. Prin decizia din 23 martie 2016, ICCJ a respins cererile reclamanților în întregime și a considerat că termenii contestați ai contractelor de împrumut erau „legali și negociați”. Cu toate acestea, aceeași instanță a pronunțat hotărâri în cauze similare, constatând că termenii contractuali

¹⁰ Disponibilă [aici](#).

¹¹ Disponibilă [aici](#).

în cauză erau incorecți, ceea ce le dă dreptul reclamantilor din acele cauze să obțină de la bancă banii pe care i-au plătit în contul respectivelor clauze contractuale ilegale.

Curtea a reținut, în primul rând, că împrejurarea că procedura internă implică un număr mare de reclamanți, ale căror pretenții eventual au fost respinse prin intermediul unei singure hotărâri, nu poate fi, prin ea însăși și în lipsa altor elemente relevante, un indiciu al existenței unei divergențe persistente la scară largă.

În continuare, Curtea a reafirmat că, în unele dintre cauzele sale anterioare, a constatat că, în împrejurările acestor cauze, introducând într-un mod relativ prompt un recurs în interesul legii, sistemul național s-a dovedit capabil să acopere divergențele de abordare adoptate de instanțe în cadrul procesului de interpretare a dispozițiilor legale, adaptându-le în același timp la situația materială. În cauză, a considerat că nimic nu indică existența unor „diferențe profunde și îndelungate” în jurisprudența relevantă a Înaltei Curți, ceea ce ar impune instituirea unui mecanism capabil să asigure coerența în practica instanțelor naționale.

Cînta împotriva României¹²

(18.02.2020, cererea nr. 3891/19)

încălcarea art. 8 (respectarea corespondenței)

încălcarea art. 14 (discriminare)

Cauza a vizat restrângerea de către instanțe a dreptului reclamantului de vizitare a fiicei lui de 4 ani în timpul procesului de divorț și încredințare a minorului. Reclamantul a susținut că afecțiunea lui psihică a avut un rol semnificativ în restrângerea dreptului său, deși nu a fost adusă nicio probă în fața instanțelor că ar constitui o amenințare pentru siguranța fiicei lui.

Curtea a constatat că, pentru evaluarea sănătății mintale a reclamantului, instanțele nu s-au bazat pe nicio expertiză recentă; lipsa unor astfel de rapoarte privind starea de sănătate mintală a reclamantului în perioada în care instanțele i-au examinat acțiunea a limitat în mod substanțial evaluarea factuală a aptitudinilor lui de îngrijire, a vulnerabilității și a stării lui mintale la momentul faptelor. Curtea nu a găsit niciun element în hotărârile instanțelor naționale care ar explica cum au stabilit sau au evaluat acele instanțe interesul superior al copilului. De asemenea, instanțele nu au explorat suficient nici susținerile potrivit cărora copilul a suferit din cauza tatălui său. În cele din urmă, Curtea a mai observat că nu a fost explorat niciun mijloc alternativ de către autoritățile naționale, cum ar fi vizite supravegheate implicând DGASPC, rolul principal al acestora din urmă fiind de a facilita contactul și de a negocia soluții între părțile implicate, în vederea promovării interesului superior al copilului.

Curtea nu a identificat în hotărârile naționale niciun element care să îi permită să determine dacă sănătatea mintală a reclamantului era un aspect relevant de luat în considerare. În acest sens și fără a aduce atingere principiului subsidiarității, Curtea a considerat că faptul că reclamantul suferea de o afecțiune psihică nu poate în sine să justifice tratamentul lui diferit față de alți părinți care urmăreau să aibă contact cu copiii lor. La data pronunțării hotărârilor naționale, reclamantul își lua medicația cu regularitate și de 2 ani nu avusese niciun episod de decompensare psihiatrică cauzat de boala lui. În consecință, Curtea a concluzionat

¹² Disponibilă în limba română [aici](#).

că restrângând contactul reclamantului cu copilul lui, instanțele naționale au făcut o distincție bazată pe starea lui de sănătate mintală pentru care nu au furnizat motive relevante și suficiente.

Judic împotriva României¹³

(18.02.2020, cererea nr. 45776/16)

neîncălcarea art. 7 (pedeapsă mai gravă)

În 2016, reclamantul, șofer profesionist, a fost condamnat pentru conducere în stare de ebrietate și sancționat cu pedeapsa închisorii de 3 ani și 4 luni cu suspendare, cu interdicția de a conduce în perioada de supraveghere. Ultima instanță a aplicat legea penală veche, în vigoare în 2012, atunci când a fost comisă infracțiunea. În viziunea sa, această pedeapsă era mai blândă în cazul reclamantului decât cea prevăzută de legea nouă, care a intrat în vigoare în 2014, date fiind condițiile care trebuiau întrunite pentru suspendarea pedepsei. În special, în baza legii noi, trebuia executată orice pedeapsă cu închisoarea mai mare de 3 ani, așa cum era cazul reclamantului.

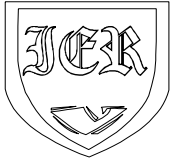
Reclamantul a susținut însă că, în cazul său, legea nouă era legea mai favorabilă. Dacă în baza legii vechi singura pedeapsă care putea fi aplicată în cazul său era închisoarea de la unu la 5 ani, din contra, în baza legii noi, instanțele naționale puteau alege între închisoarea pentru aceeași perioadă și o amendă. Mai mult, chiar dacă ambele legi penale prevedeau, cu excepția unor condiții, că pedeapsa putea fi amânată sau redusă, doar legea penală nouă prevedea că se putea renunța la aplicarea pedepsei sau că aceasta putea fi amânată. Reclamantul a susținut că decizia instanței de a suspenda aplicarea pedepsei sale i-ar fi permis să-și recupereze permisul de conducere imediat după încheierea procesului, pentru că nu-i mai putea fi impusă interdicția de a-și conduce mașina în timpul perioadei de probațiune.

Curtea a reținut că instanțele naționale au avut în vedere, în analiza lor privind legea penală mai favorabilă, nu doar maximum și minimumul legal al pedepsei cu închisoarea care îi putea fi aplicată, ci și posibilitatea oferită de legea nouă de a-i aplica o amendă și modul în care trebuia executată pedeapsa atât în baza legii noi, cât și în baza legii vechi - în special dacă executarea pedepsei putea fi suspendată sau dacă aplicarea ei putea fi amânată. Elementele de mai sus influențau dreptul efectiv al reclamantului de a conduce o mașină, drept care era de o importanță deosebită pentru acesta, având în vedere profesia sa.

Dacă, potrivit legii noi, instanțele aveau opțiunea de a-l condamna pe reclamant la plata unei amenzi, niciuna dintre instanțele care i-au examinat cazul nu a avut în vedere această posibilitate, dată fiind gravitatea infracțiunii comise de acesta. Cu privire la opțiunile suspendării, renunțării sau amânării unei pedepse, legea nouă cerea ca infracțiunea să fie minoră sau ca pedeapsa închisorii pronunțată în cazul acuzațiilor să fie de 3 ani sau mai puțin. Totuși, reclamantul a fost condamnat la 3 ani și 4 luni de închisoare. Dacă ar fi fost aplicată legea nouă, pedeapsa maximă a închisorii impusă reclamantului ar fi fost aceeași și, mai mult, acesta ar fi fost obligat să o execute.

Prin urmare, nimic nu sprijină susținerile reclamantului că instanța de apel a aplicat legea penală mai gravă în cazul său. Din contra, de vreme ce nu exista nicio posibilitate clară ca aplicarea legii penale noi să opereze în avantajul său cu privire

¹³ Disponibilă [aici](#).

la pedeapsă, nu se putea spune că acestuia nu i s-au acordat garanții efective împotriva impunerii unei pedepse mai grave.

Marilena Carmen-Popa împotriva României¹⁴

(18.02.2020, cererea nr. 1814/11)

neîncălcarea art. 6 (proces echitabil)

Reclamanta a susținut, în temeiul art. 6 din Convenție, că procesul penal îndreptat împotriva sa a fost inechitabil deoarece, pe de o parte, nu a fost ascultată în mod corespunzător de instanță având în vedere casarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărârii prin care a fost achitată și schimbarea încadrării juridice dată faptei sale și deoarece, pe de altă parte, instanța susmenționată a casat hotărârea de achitare fără o administrare directă a probelor relevante pe care s-a bazat. De asemenea, reclamanta a susținut că, stabilind o durată de 3 ani ca termen de încercare, instanțele naționale au încălcat art. 7 din Convenție în sensul că i-au aplicat o pedeapsă mai severă decât cea prevăzută de lege.

Curtea nu a fost convinsă că, în speță, cerințele unui proces echitabil au cerut o nouă audiere a martorului și, prin urmare, Înalta Curte avea obligația de a lua măsuri pozitive în acest scop, chiar dacă reclamanta nu a solicitat o nouă ascultare a martorului. Având în vedere faptul că instanța de recurs a ascultat declarația reclamantei cu privire la fondul cauzei, iar dezacordul dintre instanța de fond și cea de recurs privea mai degrabă importanța care putea fi atribuită valorii probatorii a raportului de expertiză, nu fiabilitatea și credibilitatea martorului ca atare, Curtea a considerat că prezenta cauză se poate diferenția de alte cauze în care instanțele naționale de recurs i-au condamnat pe inculpați după ce fuseseră achitați de instanțele inferioare, fără audierea nemijlocită a acestora sau fără verificarea declarațiilor martorilor considerate relevante pentru condamnarea inculpaților.

În fine, în măsura în care reclamanta s-a plâns că Înalta Curte a schimbat încadrarea juridică dată faptei de care era acuzată și a condamnat-o fără a-i permite să își exprime opinia cu privire la acest aspect, Curtea constată că infracțiunea de fals intelectual în formă simplă pentru care a fost condamnată reclamanta a fost un element inerent infracțiunii de fals intelectual în formă continuată reținute inițial.

Curtea a mai constatat că reclamanta nu a epuizat căile de atac interne disponibile, eroarea comisă de instanța de recurs la stabilirea duratei termenului de încercare în cauza reclamantei constituind o eroare materială evidentă, iar reclamanta ar fi putut solicita instanței îndreptarea acestei erori evidente în temeiul art. 195 din vechiul Cod de procedură penală. Cu toate acestea, la dosar nu exista nicio informație că aceasta a depus o astfel de cerere.

Convertito și alții împotriva României¹⁵

(3.03.2020, cererea nr. 30547/14 și alte 4)

încălcarea art. 8 (respectarea vieții private și de familie)

Cauza are ca obiect anularea diplomelor de licență obținute de reclamanți pentru nereguli administrative în ceea ce privește procedura de înscriere în primul

¹⁴ Disponibilă în limba română [aici](#).

¹⁵ Disponibilă în limba română [aici](#).

an de studii. Aceștia critică autoritățile naționale pentru anularea imprevizibilă a diplomelor lor, din motive care nu le sunt imputabile, după șase ani de studii universitare și invocând încălcarea dreptului lor la respectarea vieții private.

Curtea a subliniat că deciziile de înscriere ale reclamanților au fost emise și semnate de un reprezentat al instituției, și anume decanul Facultății de Medicină și Farmacie, înainte de obținerea scrisorilor de acceptare și a certificatelor de competență lingvistică. În virtutea acestor decizii, reclamanții au fost autorizați să urmeze un ciclu complet de șase ani de studii universitare de stomatologie. Reclamanții nu ar fi avut niciun motiv să urmeze șase ani de studii și să participe la examenele de finalizare a studiilor dacă universitatea le-ar fi refuzat *ab initio* înscrierea administrativă. Senatul Universității, la propunerea decanului și în temeiul principiului autonomiei universitare, a confirmat legalitatea situației administrative a reclamanților și a validat participarea lor la examenele de absolvire.

Trebuie să se acorde o importanță deosebită contextului în care a avut loc adoptarea acestor decizii, care era caracterizat de existența unei anumite divergențe între administrația universității și Ministerul Educației cu privire la eliberarea tardivă a scrisorilor de acceptare ale reclamanților. Din perspectiva Curții, de această situație de incertitudine și de lipsă de concordanță nu pot fi acuzați, în niciun caz, reclamanții. În fine, prin anularea diplomelor de licență ale reclamanților în circumstanțele descrise, autoritățile au afectat brusc situația profesională a acestora, cu toate că nicio deficiență privind nivelul lor de calificare nu permitea să se considere că nu erau la înălțimea sarcinilor lor. Astfel, măsurile contestate nu răspundeau unei nevoi sociale imperioase și, în orice caz, nu erau proporționale în raport cu scopurile legitime urmărite. *De facto*, nu erau necesare într-o societate democratică.

Cegolea împotriva României¹⁶

(24.03.2020, cererea nr. 25560/13)

încălcarea art. 14 (discriminare)

Invocând art. 3 din Protocolul nr. 1 și, în esență, art. 14 din Convenție, reclamanta a denunțat o încălcare a dreptului său de a candida fără niciun fel de discriminare la alegerile parlamentare, în numele unei fundații care reprezenta minoritatea italiană, întrucât candidatura sa a fost supusă unor condiții suplimentare față de cea a candidatului care reprezenta deja minoritatea italiană în Parlamentul României. Reclamanta a mai susținut că, din cauza impunerii acestor condiții suplimentare, a fost defavorizată în comparație cu candidatul menționat.

Curtea a constatat că reclamanta a făcut obiectul unei diferențe de tratament în exercitarea drepturilor sale electorale protejate prin art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție: astfel, la alegerile din decembrie 2012, organizațiile nereprezentate în Parlament erau încă obligate să facă demersuri suplimentare pentru a-și depune candidatura, în special să aducă dovada că obținuseră statutul de utilitate publică.

Reclamanta nu a dispus de o cale de atac efectivă pentru a contesta răspunsul Departamentului pentru Relații Interetnice al Guvernului României prin care acesta a refuzat să acorde fundației statutul de utilitate publică. În plus,

¹⁶ Disponibilă în limba română [aici](#).

răspunsul ministerului i-a fost notificat reclamantei după alegerile din decembrie 2012. În această privință, Curtea a apreciat că reclamanta nu era obligată să introducă o acțiune care, în orice caz, nu ar fi putut să soluționeze plângerea într-un termen care să îi permită să își depună candidatura la alegeri.

Curtea a constatat că acordarea statutului de utilitate publică ține de puterea discreționară a executivului. În contextul electoral al prezentei cauze, în care, pentru a-și depune candidatura, reclamanta trebuia să demonstreze că fundația dobândise statutul în cauză, o astfel de putere discreționară lăsată executivului este discutabilă. În plus, procedura prin care reclamanta ar fi putut contesta refuzul executivului de a recunoaște statutul de utilitate publică al fundației nu le conferea instanțelor interne o competență reală de control și, prin urmare, nu era însoțită de garanții suficiente pentru a permite evitarea arbitrarului.

Marius Alexandru și Marinela Ștefan împotriva României¹⁷

(24.03.2020, cererea nr. 78643/11)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață, anchetă efectivă)

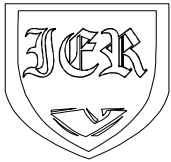
Reclamanții au susținut că statul nu și-a îndeplinit obligația de a proteja viața lor și a rudelor lor decedate, ca urmare a căderii unui arbore pe autoturismul în care se aflau, și s-au plâns de lipsa unei anchete efective desfășurate pentru identificarea și pedepsirea persoanelor răspunzătoare pentru accident, precum și de durata acesteia.

Curtea a constatat că cercetările s-au finalizat abia după 8 ani și jumătate de la tragicul accident survenit în speță, deși cauza nu prezenta o complexitate deosebită. Durata în cauză este nejustificată, această durată fiind imputabilă autorităților care nu au luat măsurile necesare nici la începutul cercetărilor, nici în cursul acestora.

În ceea ce privește posibilitatea reclamanților de a exercita acțiuni civile pentru a supune instanței examinarea răspunderii Direcției Regionale de Drumuri și Poduri sau a Romsilva ori a angajaților în legătură cu accidentul și a obține obligarea acestora la plata unor despăgubiri, Curtea a considerat că, având în vedere principiul potrivit căruia penalul ține în loc civilul, iar hotărârea definitivă a instanței penale are autoritate de lucru judecat în fața instanței civile care judecă acțiunea civilă, o acțiune în răspundere civilă delictuală împotriva instituțiilor și a persoanelor sus-menționate nu avea, în prezenta cauză, șanse reale de a fi examinată înainte de soluționarea definitivă a acțiunii penale. Pe de altă parte, ținând seama de durata mare de timp dintre începerea cercetărilor penale și încetarea definitivă a acestora și ținând seama de faptul că probe esențiale pentru stabilirea răspunderii penale nu au fost strânse și păstrate de autorități, în circumstanțele foarte specifice ale cauzei, Curtea a considerat că ar fi excesiv să li se solicite reclamanților să introducă o nouă acțiune pentru a obține stabilirea eventualei răspunderi, în raport cu accidentul, a instituțiilor publice în cauză și a angajaților lor.

În concluzie, nu se poate considera că sistemul judiciar român, astfel cum a fost pus în aplicare în speță, a făcut posibilă stabilirea rolului și deplinei răspunderi a agenților sau autorităților statului în accidentul în cauză. Prin urmare, a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

¹⁷ Disponibilă în limba română [aici](#).

Andreea Marusia-Dumitru împotriva României¹⁸

(31.03.2020, cererea nr. 9637/16)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață; anchetă efectivă)

Reclamanta s-a plâns că a fost vătămată corporal de un agent de poliție în circumstanțe care nu sunt compatibile cu cerințele materiale ale art. 2 din Convenție. De asemenea, s-a plâns că urmărirea penală începută în acest sens nu a fost conformă cu obligațiile procedurale ale statului pârât în temeiul articolului menționat.

Curtea a constatat că probele aflate la dosar au arătat, în prezenta cauză, o anumită laxitate în gestionarea armelor și munițiilor considerate neletale. În plus, nu a existat nicio probă la dosar care să ateste că agenții de poliție au beneficiat de formarea necesară pentru folosirea acestor arme, conform dispozițiilor date de superiorul lor ierarhic. În consecință, Curtea a considerat că autoritățile române nu au făcut tot ceea ce s-ar putea aștepta în mod rezonabil din partea acestora pentru a reduce la minim utilizarea forței letale și posibila pierdere de vieți omenești.

De asemenea, Curtea a considerat că autoritățile nu au încercat cu adevărat să afle cu exactitate ce s-a întâmplat în timpul intervenției poliției din 8 noiembrie 2005. Deficiențele urmăririi penale au împiedicat-o să realizeze o apreciere a faptelor în cauză întemeindu-se doar pe constatările făcute de autoritățile naționale.

Curtea a considerat că intervalul de 9 ani și 3 luni dintre momentul comiterii faptelor și sentința definitivă a judecătorei București este incompatibil cu cerințele de celeritate prevăzute la art. 2 din Convenție. În consecință, urmărirea penală efectuată în cadrul procedurii declanșate în legătură cu operațiunea poliției nu poate fi considerată rapidă și efectivă.

Dîrjan și Ștefan împotriva României¹⁹

(15.04.2020, cererile nr. 14224/15 și 50977/15)

decizie de inadmisibilitate (art. 3; tratamente inumane)

Reclamanții s-au plâns cu privire la faptul că respectivele lor condiții de detenție din penitenciarele Miercurea Ciuc, Rahova, Mioveni-Colibași, Jilava și Giurgiu și din arestul central al poliției din București constituie tratamente inumane și degradante, contrare art. 3 din Convenție.

Curtea a constatat, în primul rând, că Legea nr. 169/2017 a instituit un remediu compensatoriu sub forma unei reduceri de pedeapsă. O comisie de evaluare, stabilită prin lege, era responsabilă cu identificarea unităților penitenciare și/sau a centrelor de reținere și arestare preventivă ale poliției eligibile pentru aplicarea mecanismului de compensare. Comisia a luat în considerare mai multe criterii, stabilite prin Legea nr. 169/2017, iar rezultatul analizei a fost apoi utilizat pentru a calcula numărul de zile de reducere de pedeapsă. Curtea a constatat apoi că legea prevedea o reducere automată a pedepsei în cuantum de 6 zile pentru fiecare perioadă de detenție de 30 de zile în condiții precare, o reducere de aproximativ trei ori mai importantă decât cea constatată în alte cauze similare. În plus, efectul direct al legii a fost eliberarea anticipată a deținuților.

¹⁸ Disponibilă în limba română [aici](#).

¹⁹ Disponibilă în limba română [aici](#).

În speță, Curtea a observat că, în conformitate cu Legea nr. 169/2017, reclamanții au beneficiat de reduceri de pedeapsă și au fost eliberați înainte de termenul inițial de executare. Astfel, autoritățile naționale au recunoscut încălcarea art. 3 și au asigurat o reparație suficientă și adecvată în acest sens. Compensările acordate în acest caz, în mod explicit prevăzute pentru repararea încălcării art. 3, au împiedicat continuarea încălcării acestui articol. În consecință, reclamanții nu mai pot pretinde că sunt victime ale condițiilor precare de detenție.

Kövesi împotriva României²⁰

(5.05.2020, cererea nr. 3594/19)

încălcarea art. 6 § 1 (dreptul de acces la o instanță)

încălcarea art. 10 (libertatea de exprimare)

Cauza privește revocarea reclamantei din funcția de procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, înainte de terminarea celui de-al doilea mandat, ca urmare a criticilor făcute de aceasta cu privire la modificări legislative cu impact în domeniul corupției. Reclamanta s-a plâns, de asemenea, și că nu a putut contesta decizia respectivă în fața unei instanțe.

Curtea a constatat că reclamanta nu a avut nici o posibilitate să conteste demiterea ei din funcție pentru că, în cadrul unei eventuale contestații, instanțele ar fi avut competența să verifice doar aspecte formale legate de decretul prezidențial de demitere și nu argumentul principal al reclamantei, mai precis, faptul că a fost demisă neregulamentar din funcție pentru criticile aduse modificărilor legislative privind corupția.

Dreptul reclamantei la libertatea de exprimare a fost încălcat deoarece a fost revocată din funcție pentru aceste critici care se refereau la probleme de interes public, critici pe care le-a exprimat în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu. Una dintre atribuțiile reclamantei în funcția de procuror șef anticorupție era să își exprime opinia cu privire la modificările legislative care puteau avea impact asupra sistemului judiciar și asupra independenței acestuia, cât și asupra luptei împotriva corupției.

Ignatencu și Partidul Comunist Român împotriva României²¹

(5.05.2020, cererea nr. 78635/13)

neîncălcarea art. 11 (libertatea de întrunire și de asociere)

Invocând, în special, art. 11, reclamanții au susținut că refuzul instanțelor interne de a admite înregistrarea formațiunii politice „Partidul Comunist Român” pe lista partidelor politice a încălcat dreptul lor la libertatea de asociere.

Curtea a reținut că analiza instanțelor române privind statutul și programul politic prezentate de reclamanți a fost întemeiată. Motivul refuzului înregistrării s-a bazat pe dorința de a împiedica o formațiune politică care a abuzat în mod grav de poziția sa, pentru o lungă perioadă și instaurând un regim totalitar, să nu își folosească în mod abuziv drepturile sale, precum și pe dorința de a evita astfel atingerile aduse siguranței statului sau fundamentelor unei societăți democratice.

Csiszer și Csibi împotriva României²²

(5.05.2020, cererile nr. 71314/13 și 68028/14)

²⁰ Disponibilă în limba română [aici](#).

²¹ Disponibilă [aici](#).

²² Disponibilă [aici](#).

neîncălcarea art. 11 (libertatea de întrunire și de asociere)

Cauza a avut ca obiect impunerea reclamanților a unei amenzi contravenționale, în temeiul Legii nr. 60/1991, pentru organizarea unei comemorări a Batalionului Secuiesc de Ziua națională a României.

Curtea a reținut că, în contextul celebrării Zilei naționale a României, organizarea reuniunii comemorative cu simbolurile utilizate de reclamanți, care puteau pune în discuție obiectul comemorării, putea genera tensiuni sociale ce puteau favoriza violența, având în vedere sensibilitatea opiniei publice la ideile reclamanților, care ar fi putut fi percepute ca fiind contrare celor ce constituiau deja obiectul evenimentelor publice. Prin urmare, Curtea nu a considerat nerezonabile sau arbitrare concluziile instanțelor române care au consolidat justificarea sancțiunilor aplicate reclamanților prin menționarea art. 9 lit. a) din Legea nr. 60/1991.

Aftanache împotriva României²³

(26.05.2020, cererea nr. 999/19)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață; anchetă efectivă)

încălcarea art. 5 § 1 (dreptul la libertate și siguranță)

Cauza a avut ca obiect susținerile reclamantului că viața sa a fost pusă în pericol de către personalul medical din ambulanță și spital, care au refuzat să-i administreze tratamentul cu insulină în ciuda stării sale precare, precum și că acesta a fost privat de libertatea sa, nelegal și forțat, timp de 6 ore într-un spital pentru efectuarea de teste.

Curtea a considerat că a fost încălcat art. 2 sub aspect procedural, reținând că procurorii nu au cerut nicio expertiză medicală, deși starea medicală a reclamantului a reprezentat un element cheie (personalul medical din ambulanță a sesizat dezechilibrul nivelului de glucoză din sânge, personalul medical din spital fusese informat că este dependent de insulină). Faptul că doctorii nu erau conștienți de starea medicală a reclamantului nu numai că nu poate fi imputat reclamantului, dar constituie neglijență medicală care ar fi putut să-i pună viața în pericol.

Cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere, Curtea nu a identificat nicio dovadă că personalul medical a luat în considerare circumstanțele personale și posibilele explicații pentru comportamentul necooperant al reclamantului înainte să recomande internarea într-o instituție psihiatrică. În consecință, Curtea consideră că pretinsa agitație a reclamantului nu a fost suficientă pentru luarea măsurilor de reținere necesare.

Marina împotriva României²⁴

(26.05.2020, cererea nr. 50469/14)

încălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie)

Cauza a avut ca obiect o emisiune de radio, în cadrul căreia a fost citită o scrisoare conținând informații privind viața privată și de familie a reclamantului și a soției acestuia, fără știrea lor și la inițiativa surorii acestuia. După emisiune, postul de radio a publicat o retractare, realizând că informațiile sunt false. Cu toate acestea, acțiunea în răspundere civilă introdusă de reclamant a fost respinsă, tribunalul considerând că, atunci când sunt în joc aspecte de interes public privind

²³ Disponibilă în limba română [aici](#).

²⁴ Disponibilă [aici](#).

persoane publice, acestea din urmă ar trebui să dea dovadă de mai multă toleranță datorită statutului lor în societate. La momentul faptelor, reclamantul era comisar de poliție, necunoscut publicului.

Curtea a considerat că instanța internă nu a pus în balanță corespunzător cele două drepturi în cauză: dreptul de a comunica idei și cel de proteja drepturile și reputația altei persoane. Curtea a concluzionat că instanța nu a avut în vedere conținutul actual al informațiilor și contribuția acestora la o dezbatere privind un aspect de interes general și nici lipsa lor de fundament în realitate. De asemenea, instanța nu a explicat cum simplul fapt de a ocupa o funcție de comisar de poliție reducea speranța de protecție a vieții private.

Erlich și Kastro împotriva României²⁵

(9.06.2020, cererile nr. 23735/16 și 23740/16)

neîncălcarea art. 9 (libertatea de religie)

Reclamanții, resortisanți israelieni de religie mozaică ce executau pedepse cu închisoarea, s-au plâns de atingerea adusă libertății lor de religie de către autoritățile penitenciare prin nefurnizarea de hrană conform percepțelor religiei acestora.

Curtea a reținut că o instanță română a tranșat în favoarea persoanelor de cult mozaic deținute în penitenciarele românești o soluție adaptată pe nevoile specifice ale acestora și a permis astfel suplینirea absenței unui cadru de reglementare specific. Autoritățile penitenciare au adoptat de îndată un ansamblu de măsuri adecvate, iar autoritățile naționale au făcut tot ce se putea aștepta în mod rezonabil de la ele pentru a respecta convingerile religioase ale reclamanților, chiar dacă mâncarea kosher trebuia preparată în condiții speciale. În consecință, autoritățile naționale și-au îndeplinit, la un grad rezonabil în circumstanțele cauzei, obligațiile lor pozitive.

George-Lavinu Ghiurău împotriva României²⁶

(16.06.2020, cererea nr. 15549/16)

neîncălcarea art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil)

încălcarea art. 3 (condiții de detenție)

Reclamantul s-a plâns, invocând art. 6 din Convenție, de durata și de lipsa caracterului echitabil al procedurii penale împotriva sa, din cauza, în special, a lipsei de imparțialitate a instanței care a soluționat apelul său, precum și de neaudierea unui martor. De asemenea, invocând art. 3, s-a plâns de condițiile de detenție din Penitenciarul Oradea.

Curtea a constatat, fiind pe deplin la curent cu existența problemei generale în sistemul carceral român, că, în anumite perioade ale detenției, reclamantul nu a beneficiat de spațiul vital necesar. Pe de alte parte, alte aspecte invocate de reclamant legate, în special, de rele condiții de igienă nu sunt decisive în sine și nu pot determina încălcarea art. 3 din Convenție în speță, mai ales dacă nu a fost cazul unei suprapopulări carcerale.

Cu privire la durata procedurii penale împotriva sa, Curtea a reținut că, deși urmărirea penală a fost declanșată mai devreme, perioada dintre punerea în mișcare a acțiunii penale și pronunțarea deciziei definitive a curții de apel a fost

²⁵ Disponibilă [aici](#).

²⁶ Disponibilă [aici](#).

de 3 ani și 10 luni pentru 2 grade de jurisdicție, perioadă ce nu poate fi considerată excesivă. De altfel, reclamantul avea la dispoziție acțiunea în răspundere civilă delictuală în temeiul noului Cod civil, ce putea reprezenta o cale de atac efectivă.

În ceea ce privește pretinsa lipsă de imparțialitate, Curtea a reținut că respingerea de către un complet de 2 judecători a cererii de abținere a unui judecător din completul curții de apel chemat să soluționeze cauza reclamantului, pe motiv că o cunoștea pe fata reclamantului, nu poate fi privită ca o lipsă de imparțialitate a instanței.

Cu privire la neaudierea unui martor, Curtea a subliniat că o singură declarație, deși poate avea o anumită greutate în echitatea globală a procesului, nu este decisivă în sine pentru soluția instanței atât timp cât inculpatul beneficiază de suficiente elemente compensatorii.

Petro Carbo Chem S.E. împotriva României²⁷

(30.06.2020, cererea nr. 21768/12)

încălcarea art. 10 (libertatea de exprimare)

Cauza a avut ca obiect condamnarea societății reclamante, acționar minoritar al societății Oltchim S.A., la plata unei despăgubiri simbolice pentru directorul general al Oltchim pentru critici aduse acestuia în cadrul unui conflict mediatic privitor la modul cum a administrat întreprinderea.

Curtea a considerat că afirmațiile societății reclamante se refereau la un aspect de interes general care viza fluxul liber de informații și de idei în domeniul activităților marilor societăți comerciale, precum și în domeniul răspunderii manageriale în acest tip de structuri, probleme care necesitau un nivel ridicat de protecție a libertății de exprimare. Curtea a observat că instanțele nu au pus în balanță necesitatea de a proteja reputația directorului general și aceea de a asigura respectarea standardelor Convenției, conform cărora este necesar să existe motive întemeiate pentru a justifica restricționarea libertății de exprimare în contextul dezbaterilor privind probleme de interes public despre o societate comercială de interes național. În consecință, a existat o ingerință în exercitarea dreptului societății reclamante la libertatea de exprimare.

Maria Mihalache împotriva României²⁸

(30.06.2020, cererea nr. 68851/16)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (protecția proprietății)

Cauza a avut ca obiect neexecutarea de către autoritățile naționale a hotărârii definitive pronunțate în favoarea reclamantei, prin care instanța a constatat că datoria fiscală a acesteia era stinsă, după ce parchetul a încetat urmărirea penală pentru contrabandă cu țigări, stabilind că nu reclamanta este autorul.

Curtea a reținut că soluția decisivă a instanței naționale referitoare la lipsa oricărei obligații a reclamantei de a acoperi prejudiciul incriminat cauzat de o pretinsă evaziune fiscală rămân complet inoperante în detrimentul acesteia, hotărârea în ansamblul său fiind lipsită de orice efect juridic din cauza poziției constante a autorității fiscale cu privire la existența unei datorii care trebuie

²⁷ Disponibilă [aici](#).

²⁸ Disponibilă în limba română [aici](#). A se vedea, în același sens, și *Fruja împotriva României*, (13.10.2020, cererea nr. 2071/14), disponibilă [aici](#).

plătită de reclamantă, în pofida concluziilor procurorului și ale instanței care au exonerat-o de orice obligație în această privință. Nu se poate considera că un interes public care depășește principiul fundamental al securității juridice și drepturile reclamantei justifică repunerea permanentă sub semnul întrebării a constatărilor definitive ale instanței potrivit cărora aceasta nu mai era debitor fiscal, precum și ingerința constantă în dreptul reclamantei de a se bucura în mod pașnic de bunurile sale. În concluzie, ingerința în „bunurile” reclamantei a încălcat cerințele art. 1 din Protocolul nr. 1.

Michnea împotriva României²⁹

(1.07.2020, cererea nr. 10395/19)

încălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie)

Reclamantul s-a plâns cu privire la faptul că refuzul instanțelor române de a dispune înapoierea copilului său minor în Italia i-a încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie, protejat de art. 8 din Convenție. Prin acțiunea formulată în fața instanței române, întemeiată pe prevederile Convenției de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirilor internaționale de copii, reclamantul a susținut că, în mod clandestin și fără consimțământul reclamantului, copilul a fost adus de către soția sa, de pe teritoriul Italiei, unde atât copilul, cât și părinții săi aveau cetățenia italiană și reședința, pe teritoriul României.

Curtea a constatat că instanțele române ar fi trebuit, în scopul protejării interesului superior al copilului în sensul Convenției de la Haga, să recunoască faptul că locul „reședinței obișnuite” a copilului era Italia, precum și să restabilească *status quo*-ul anterior răpirii ilegale și să asigure întoarcerea imediată a copilului în țara de „reședință obișnuită”. De asemenea, instanțele interne nu au acordat importanță faptului că copilul a fost adus în România fără consimțământul reclamantului, ceea ce i-a încălcat drepturile sale protejate prin lege.

Credit Europe Leasing IFN SA împotriva României³⁰

(21.07.2020, cererea nr. 38072/11)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (protecția proprietății)

Societatea reclamantă s-a plâns Curții cu privire la încălcarea dreptului său de acces la o instanță, precum și la faptul că durata excesivă la sechestrului instituit asupra proprietății sale a constituit o sancțiune și o încălcare a dreptului său la respectarea bunurilor sale în lipsa unei căi de atac interne efective.

Curtea a recunoscut importanța desfășurării anchetei asupra infracțiunilor economice grave, cum este cazul în speță, cu precauția cuvenită pentru a se asigura că infracțiunile sunt investigate în mod adecvat și că procedura este finalizată în mod corespunzător. Cu toate acestea, ținând seama, în special, de durata confiscării bunurilor aparținând societății reclamante și de valoarea considerabilă a acestor active, precum și de lipsa de oportunități de a contesta în mod efectiv măsura impusă în cadrul procedurii penale în care nu a fost parte, Curtea a constatat că un echilibru echitabil nu a fost atins între interesul general al societății și interesele societății reclamante, întrucât aceasta din urmă a fost obligată să suporte o sarcină excesivă. Curtea a concluzionat că a existat o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1.

²⁹ Disponibilă în limba română [aici](#).

³⁰ Disponibilă [aici](#).

Monica Macovei împotriva României³¹

(28.07.2020, cererea nr. 53028/14)

încălcarea art. 10 (libertatea de exprimare)

Reclamanta s-a plâns, invocând art. 10 din Convenție, că i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare prin decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a menținut hotărârea curții de apel, obligând-o la plata de despăgubiri către un parlamentar pe care reclamanta îl numise „corupt” într-o declarație publică.

Curtea a fost convinsă că observațiile reclamantei, făcute public, au conținut o combinație de hotărâri de valoare și de declarații de fapt, impulsul declarațiilor sale fiind acela de a utiliza exemplul comportamentului specific al parlamentarului în cauză, pe care reclamanta îl considera a fi sinonim cu un „act tipic de corupție prin influență politică”, în contextul conceptului larg de conflict de interese, ca fiind un sprijin pentru introducerea unei legi prin care funcțiile de avocat și de membru al parlamentului sunt incompatibile. Curtea a considerat că afirmațiile reclamantei și, în special, expresiile utilizate, deși poate inadecvat de puternice, pot fi considerate ca fiind polemice, implicând un anumit grad de exagerare - persoanele care participă la o dezbatere publică asupra unei chestiuni de interes general pot recurge la un anumit grad de exagerare sau chiar provocări.

În concluzie, având în vedere deficiențele din raționamentul instanțelor interne și aparenta neexaminare a consecințelor pe care le-ar fi putut avea posibila clasificare a declarațiilor reclamantei ca fiind de natură colectivă în contextul general în care acestea au fost formulate, Curtea a constatat că instanțele interne nu au reușit să păstreze un just echilibru între interesele relevante și să stabilească o „nevoie socială presantă” pentru a pune protecția reputației parlamentarului, protejată de art. 8 din Convenție, deasupra dreptului la libertatea de exprimare al reclamantului, în temeiul art. 10.

Prina împotriva României³²

(8.09.2020, cererea nr. 37697/13)

decizie de inadmisibilitate (art. 4 din Protocolul nr. 7; dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori)

Amenda aplicată reclamantului de către Curtea de Conturi în baza art. 98 lit. a) din OUG nr. 60/2001 nu poate fi privită ca o „acuză în materie penală” în sensul art. 6 din Convenție. Astfel, ea nu poate fi înlocuită cu o pedeapsă privativă de libertate în cazul neplății și nu poate fi înscrisă în cazierul judiciar. Principiul *non bis in idem* prevăzut la art. 4 din Protocolul nr. 7 nu este aplicabil în speță.

Pfenning Distribuție SRL împotriva României³³

(6.10.2020, cererea nr. 75882/13)

încălcarea art. 7 (lege penală mai favorabilă);

neîncălcarea art. 6 (dreptul la un proces echitabil);

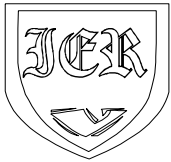
neîncălcarea art. 4 din Protocolul nr. 7 (dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori)

Cererea a avut ca obiect obligarea societății reclamante la plata unei amenzi contravenționale aplicate pentru neplata rovinietei, taxa de utilizare a drumurilor naționale, în cazul unui autovehicul aflat în proprietatea societății reclamante.

³¹ Disponibilă [aici](#).

³² Disponibilă [aici](#).

³³ Disponibilă [aici](#).

Curtea a considerat că art. 6 din Convenție, sub aspect penal, este aplicabil având în vedere că natura generală a dispoziției legale încălcate în speță (OG nr. 15/2002 privind regimul drumurilor), precum și obiectivul de descurajare și de sancționare a sancțiunii impuse au fost suficiente pentru a demonstra că contravenția în cauză era de natură penală din perspectiva art. 6. Curtea a examinat atât argumentele invocate de societatea reclamantă, cât și natura faptelor și a considerat că aceste fapte nu erau de natură să constituie o încălcare continuă și a constatat că Legea nr. 144/2012 nu era în vigoare la data la care au fost comise. Prin urmare, nu a existat o încălcare a art. 6.

Cu toate acestea, din perspectiva art. 7 din Convenție, Curtea a observat că instanța națională nu a examinat dispozițiile aplicabile în mod succesiv în timp și nici legea penală cea mai favorabilă, limitându-se să aplice legea în vigoare la data la care societatea reclamantă a săvârșit faptele în litigiu, deși Constituția României prevede în mod expres aplicarea retroactivă a legii penale sau contravenționale mai favorabile.

În ceea ce privește art. 4 din Protocolul nr. 7, Curtea a arătat că fiecare dintre contravențiile săvârșite a avut un caracter instantaneu, întrucât ambele au fost consumate imediat ce vehiculul a utilizat drumurile naționale fără a fi plătit tariful prevăzut de lege. În consecință, faptele comise de societatea reclamantă la 11 și 15 iunie 2012 nu erau identice sau, în esență, aceleași în sensul jurisprudenței Curții.

Gafiuc împotriva României³⁴

(13.10.2020, cererea nr. 59174/13)

neîncălcarea art. 10 (libertatea de a primi informații)

Reclamantul, jurnalist, a susținut că retragerea acreditării sale la Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității în vederea desfășurării de activități de cercetare în domeniul vieții sportive în timpul regimului comunist a dus la atingerea dreptului său la libertatea de exprimare garantat de art. 10 din Convenție.

Curtea a reținut că, în conformitate cu Legea privind protecția datelor cu caracter personal, aceste date pot fi prelucrate fără consimțământul persoanelor vizate numai în scopuri de cercetare „statistice, istorice sau științifice” și cu condiția ca datele să rămână anonime pe parcursul procesului, fără să aducă atingere obligației generale a autorităților publice de a respecta și de a proteja viața privată și de familie a persoanelor în aplicarea legislației relevante. Interpretarea acestor dispoziții coroborată cu obligațiile reclamantului referitoare la utilizarea datelor colectate nu era nerezonabilă sau arbitrară.

Deși problema colaborării cu fosta poliție politică (inclusiv în domeniul sportului) era de interes public, caracterul său sensibil necesita o abordare prudentă și critică. Cu toate acestea, în articolele sale, reclamantul a ales să nu efectueze o examinare academică a informațiilor pe care le colectase, ci să le divulge sub formă brută, fără a le aprecia relevanța în raport cu scopul declarat al cercetării sale. În loc să trieze aceste informații pentru a respecta dispozițiile aplicabile privind prelucrarea datelor cu caracter personal, reclamantul a evidențiat aspectele publice ale vieții private a sportivilor care nu puteau contribui la o dezbatere în interes public. Prin urmare, retragerea acreditării reclamantului nu a fost disproporționată.

³⁴ Disponibilă [aici](#).

Muhammad și Muhammad împotriva României³⁵

(15.10.2020, Marea Cameră, cererea nr. 80982/12)

încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 7 (garanții procedurale în cazul expulzării de străini)

Reclamanții, cetățeni pakistanezi care trăiau în România având vize de studenți, au fost expulzați din motive de siguranță națională. Decizia relevantă s-a bazat pe documente cu caracter clasificat, iar reclamanții nu au avut acces la acestea și nici nu li s-au oferit informații precise privind faptele și motivele care au stat la baza deciziei.

Curtea a reținut că reclamanții au suferit o restrângere semnificativă a dreptului lor de a fi informați cu privire la elementele de fapt care stau la baza deciziei de expulzare, precum și cu privire la decizia de a avea acces la conținutul documentelor și la elementele din dosar pe care autoritatea competentă și-a întemeiat decizia. Nu reiese că necesitatea acestei restrângeri a fost examinată în mod corespunzător de o autoritate independentă la nivel național.

Reclamanții au primit numai informații foarte generale cu privire la încadrarea juridică a faptelor reținute împotriva lor, iar din dosarul cauzei nu a reieșit nicio faptă specifică de natură să pună în pericol siguranța națională. De asemenea, nu au primit nicio informație referitoare la evoluția momentelor principale ale procedurii și la posibilitatea de a avea acces la elementele de probă clasificate la dosar prin intermediul unui avocat care deținea un certificat ORNISS. În ceea ce privește întinderea controlului efectuat de o autoritate independentă, Curtea a considerat că simplul fapt că decizia de expulzare a fost luată de către autorități judiciare independente, fără a fi posibil să se considere că acestea au exercitat efectiv competențele care le sunt conferite de dreptul român, nu este de natură să compenseze restricțiile cu care s-au confruntat persoanele în cauză în exercitarea drepturilor lor procedurale.

În concluzie, Curtea a considerat că restrângerile cu care s-au confruntat reclamanții în exercitarea drepturilor lor întemeiate pe art. 1 din Protocolul nr. 7 nu au fost compensate în procedura internă astfel încât să fie menținută însăși esența acestor drepturi.

Camelia Bogdan împotriva României³⁶

(20.10.2020, cererea nr. 36889/18)

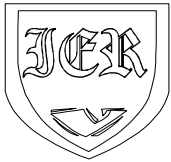
încălcarea art. 6 (dreptul la un proces echitabil; accesul la o instanță)

Reclamanta, judecător în cadrul Curții de Apel București, s-a plâns în fața Curții cu privire la imposibilitatea în care s-a aflat de a contesta suspendarea automată din funcție, cu încetarea plății salariului, pe perioada soluționării recursului ei împotriva excluderii din magistratură dictate de Consiliul Superior al Magistraturii.

Curtea a reținut că nici legislația națională, nici practica națională la momentul respectiv nu prevedeau că măsurile de acest tip pot fi verificate de către o instanță. Mai mult, faptul că deciziile de suspendare adoptate la cererea inspectorilor judiciari nu erau supuse verificării de către instanțe a fost confirmat și criticat de Curtea Constituțională. Prin urmare, reclamanta a fost privată de accesul la o instanță (ordinară sau de alt tip) în legătură cu suspendarea ei din

³⁵ Disponibilă [aici](#).

³⁶ Disponibilă în limba română [aici](#).

funcție de către CSM, o măsură care nu i-a permis să-și îndeplinească sarcinile de judecător aproximativ 9 luni și nici să-și primească salariul. Guvernul nu a prezentat vreun argument convingător care să justifice această lipsă de protecție judiciară. Simplul fapt că suspendarea reclamantei din funcție a fost o consecință a exercitării de către aceasta a dreptului la recurs nu a reprezentat o justificare suficientă. Prin urmare, a fost afectată esența dreptului de acces la o instanță.

Napotnik împotriva României³⁷

(20.10.2020, cererea nr. 33139/13)

neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 12 (interzicerea generală a discriminării)

Reclamanta s-a plâns cu privire la faptul că a fost discriminată la locul de muncă prin rechemarea din postul de la ambasada României la Ljubljana din cauza gravidității sale, fără să i se prezinte vreun motiv valabil.

Curtea a acceptat că decizia de a o rechema a urmărit scopul legitim al protecției drepturilor altora, în special a cetățenilor români care aveau nevoie de asistență consulară în Slovenia. Autoritățile naționale și Guvernul au considerat că încheierea prematură a postului reclamantei a fost justificată de faptul că absențele ei pentru programările medicale și din cauza concediului maternal ar fi periclitat capacitatea funcțională a secției consulare a ambasadei.

Deși condițiile ei de muncă s-au schimbat din cauza încheierii premature a postului, această schimbare nu putea fi echivalată cu pierderea locului de muncă. Consecințele acestui tratament pentru reclamantă nu aveau aceeași natură ca cele interzise expres de legislația națională în materia egalității de șanse și de obligațiile internaționale ale statului în sfera protecției gravidității și a maternității. Având în vedere că reclamanta a fost promovată în funcție de angajatorul ei în ciuda absenței sale prelungite, nu s-a părut că a suferit vreun impediment pe termen lung în cariera sa diplomatică. Mai mult, instanțele naționale au reiterat expres că decizia imputată nu a constituit o măsură disciplinară. Curtea a concluzionat că, de vreme ce decizia a fost motivată prin starea de graviditate a reclamantei, nu a urmărit s-o plaseze într-o poziție nefavorabilă. În ciuda marjei de apreciere înguste care le era acordată, autoritățile naționale au oferit motive pertinente și suficiente pentru a justifica necesitatea măsurii.

Mărculescu și Neacșu împotriva României³⁸

(17.11.2020, cererea nr. 15297/17)

încălcarea art. 2 (dreptul la viață)

Cererea a avut ca obiect acuzația de malpraxis medical adusă personalului medical în cursul spitalizării reclamantei și nașterii fiului acesteia, al cărui tată era reclamantul. Invocând art. 2 din Convenție, reclamantii s-au plâns de lipsa de eficacitate a anchetei desfășurate de autorități, în special de durata acesteia.

Curtea a reținut că respectarea drepturilor care decurg din art. 2 necesita o examinare rapidă a acuzației de fals în înscrisuri oficiale formulată în legătură cu dosarul medical al reclamantei. Cunoașterea faptelor și identificarea persoanelor răspunzătoare pentru modificarea dosarului medical erau esențiale pentru

³⁷ Disponibilă [aici](#).

³⁸ Disponibilă [aici](#).

clarificarea pe deplin a circumstanțelor nașterii și consecințele asupra sănătății nou-născutului.

Curtea a considerat că împrejurările cauzei nu pot justifica durata deosebit de lungă a anchetei. Astfel de întârzieri sunt de natură să prelungească o gravă incertitudine nu numai pentru reclamant, ci și pentru personalul medical în cauză. Având în vedere acuzația de ucidere din culpă reținută de instanțele naționale împotriva doctorului în cauză, procedura internă a fost deficitară, întrucât ordinea juridică internă nu a oferit un răspuns suficient de prompt în conformitate cu obligația impusă statului prin art. 2 din Convenție.

Mihancea împotriva României³⁹

(17.11.2020, cererea nr. 26354/14)

încălcarea art. 6 (dreptul la un proces echitabil; accesul la o instanță)

Cererea a avut ca obiect ingerința în exercitarea dreptului reclamantului de acces la o instanță pentru a obliga Autoritatea de Supraveghere Financiară la rambursarea sumelor investite pe piața financiară. Reclamantul a considerat că anularea recursului său la Înalta Curte de Casație și Justiție pentru neplata taxei de timbru, anulare pronunțată de instanță înaintea expirării termenului limită pentru reexaminarea cererii reclamantului de scutire de la plata taxei de timbru, a fost rezultatul unei erori apărute în timpul procedurii.

Curtea a considerat că, având în vedere termenul în care recurentul trebuia să solicite reexaminarea cererii sale de scutire, anularea acțiunii sale pentru neplata acestei taxe a fost prematură. Prin urmare, ignorând acest termen, ICCJ a săvârșit o eroare vădită care l-a privat pe reclamant de o cale de atac.

Panioglu împotriva României⁴⁰

(8.12.2020, cererea nr. 33794/14)

neîncălcarea art. 10 (libertatea de exprimare)

Reclamanta, judecător la Curtea de Apel București, a scris un articol despre președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Articolul a fost publicat într-un ziar național și pe un site de internet, menționându-se numele și profesia reclamantei. Secția de judecători din Consiliul Superior al Magistraturii (SJCSM) a decis ulterior că articolul a încălcat dispozițiile Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor; recursul a fost respins de ICCJ. Reclamanta s-a plâns Curții susținând că sancțiunea care i-a fost aplicată a împiedicat-o să participe la examene pentru a promova profesional, precum și că lipsa de previzibilitate a Codului deontologic, nedefinind noțiunea de opinie exprimată cu privire la integritatea morală și profesională a unui coleg, reprezintă o încălcare a libertății sale de exprimare.

Curtea a reținut că ingerința contestată era prevăzută în lege și urmărea un scop legitim. Astfel, conform dispozițiilor relevante din Codul deontologic, judecătorilor le era interzis să-și exprime opinia cu privire la integritatea morală și profesională a colegilor lor. Interpretarea instanțelor naționale nu a părut arbitrară sau imprevizibilă considerând implicit că noțiunea de „coleg” includea judecători care lucrau în alte instanțe decât cea în care lucra reclamanta. Deși ICCJ a constatat ulterior că noțiunea de „coleg” nu fusese definită suficient de precis, simplul fapt că o dispoziție legală era capabilă de mai multe construcții nu însemna

³⁹ Disponibilă [aici](#).

⁴⁰ Disponibilă [aici](#).

în mod necesar că nu îndeplinea cerința de previzibilitate. La momentul faptelor în cauză, dispozițiile respective erau în vigoare de mai mulți ani, iar reclamanta, judecător cu o vastă experiență în domeniu, nu putea pretinde necunoașterea conținutului acestora.

În ceea ce privește caracterul necesar într-o societate democratică, Curtea a reținut că autoritățile naționale au considerat că reclamanta încălcase Codul deontologic din cauza scopului urmărit de articolul său și al expresiilor utilizate. În plus, acestea au considerat că articolul său a încălcat obligația de discreție și că declarațiile sale nu au fost judecate de valoare, ci au transmis aspecte specifice și o opinie personală clară și lipsită de echivoc cu privire la integritatea morală și profesională a președintelui ICCJ. Articolul ar fi putut determina un observator rezonabil să se îndoiască de aceste calități ale persoanei vizate și ar fi fost în detrimentul reputației sistemului judiciar și al demnității, independenței și imparțialității justiției.

Lungu împotriva României⁴¹

(8.12.2020, cererea nr. 22078/13)

încălcarea art. 6 (dreptul la un proces echitabil; accesul la o instanță)

Cauza a privit caracterul echitabil al procesului penal îndreptat împotriva reclamantului, în cadrul art. 6 din Convenție, ca urmare a necitării de către instanțe a unui martor important și utilizării unor înregistrări pe care reclamantul nu le-a putut consulta și nici expertiza. De asemenea, a ridicat o problemă privind obligațiile autorităților naționale ce decurg din art. 34.

Curtea a considerat că a fost încălcat art. 6 § 1 și 3 lit. d), reținând că instanțele naționale nu au examinat cu precauție declarațiile martorului absent, chiar dacă tribunalul a stabilit situația de fapt pe baza declarațiilor făcute de martorul respectiv în cursul anchetei. Având în vedere ansamblul procedurii, nu s-a demonstrat în mod valabil că absența martorului era justificată de motive serioase. De asemenea, declarațiile martorului au avut o anumită importanță în condamnarea reclamantului, iar elementele compensatorii de care a beneficiat nu erau suficiente și de natură să echilibreze dificultățile întâmpinate de apărare.

Curtea a respins cel de-al doilea capăt de cerere formulat de reclamant, constatând că autoritățile și-au îndeplinit obligațiile ce le reveneau în temeiul celei de-a doua teze a art. 34. S-a reținut că desfășurarea procesului penal intern pentru fals în înscrisuri nu a afectat examinarea cererii adresate Curții. Nu s-a stabilit că, în cursul interogatoriului său în calitate de martor în cadrul acestui proces, persoana în cauză a fost supusă, de către polițiști sau de către procuror, unor presiuni sau intimidări referitoare la cererea sa.

Costin Leonard Fălcuță

revizor jurist

Serviciul Coordonare Traduceri
Institutul European din România

⁴¹ Disponibilă [aici](#).